

2018-01-21

Pechtold in de Pol

Pieter Fokkink

Pech-told-you-so in de Pol

De politiek leider van D66 was 21 januari 2018 in de Pol te Diepenheim goed op dreef, welbespraakt, heel zelfverzekerd met een vleugje zelfironie, en vooral “met voortschrijdend inzicht” [de nieuwe formulering voor opportunisme] op twee punten uit het oorspronkelijke Appèl.

D66 zal zich niet langer inzetten om de door meerderheid van de kiezers op basis van een programma gekozen burgemeester in te voeren [kernpunt van het Appèl], maar laat het over aan de gemeenten hoe die de recent verworven “ontkroning” gaan invullen [geheel in de stijl van de Participatiesamenleving: “zoek-het-zelf-maar-uit” als ultieme decentralisatie]; zijn voorkeur was nog wel een burgemeester met een mandaat, maar hij zag wel in dat je dat niet moet opleggen! Zolang de kieswet op gemeentelijk niveau niet is gewijzigd, vormt het uit de grondwet halen van de benoeming de aanzet tot een chaotisch circus voor lokale besturen.

Pechtold scheen niet te weten dat het referendum ook al in het Appèl, weliswaar niet als kernpunt, werd genoemd en dat D66'ers in het verleden al veel initiatieven tot het instellen van referenda hadden gedaan. Het referendum was een teleurstelling gebleken, volgens Pechtold; logisch wanneer je het bij voorbaat beperkt tot een opkomst belemmerend “advies”, en vervolgens dat advies naast je neerlegt. Hij ging voorbij aan de kern van de problematiek met het referendum: politici laten zich niet graag corrigeren door de kiezer op genomen besluiten, omdat het wordt opgevat als een falen in het behartigen van het algemeen belang en het duidelijk maakt dat politici niet weten wat er onder de kiezers leeft.

Pechtold gaf een mooi inkijkje in het politieke spelletje dat als “kabinetsformatie” bekend is. Hoe een goed gespeeld conflict tot diepe vriendschap leidt. Door zich krachtig tegen Segers af te zetten, opende hij een “nader tot U” proces, waardoor hij en Gert-Jan nu goede politieke vrienden zijn, net als hij destijds met Arie Slob was, die nu zijn onderwijsdoelstellingen mag

uitvoeren. Tenslotte zaten ze beiden op een School met de bijbel; dat scheidt een band. Of ze ook op elkaars verjaardag komen is niet duidelijk. Een ander inkijkje gaf Pechtold richting Buma. Toen die maar bleef drammen over het Wilhelmus, die calvinistische tekst in onbegrijpelijk Nederlands, zag Pechtold zijn kans schoon om als kunsthistoricus het Rijksmuseum op te voeren en het bezoek aan de Tweede Kamer; van dat laatste is net zo min duidelijk als van het Wilhelmus hoe dat de vaderlandsliefde kan bevorderen, zeker niet bij diegenen die hun vaderland ontvlucht zijn wegens oorlog, vervolging of mensenrechtenschending. Het is ontegenzeggelijk het gevolg van die aandacht in het Regeerakkoord voor de Vaderlandse Geschiedenis die nu alle commotie over “onze helden” heeft veroorzaakt; hoe vaderlandslievend zijn wij eigenlijk?

Zeven maanden kabinetsformatie behoeft kennelijk voortgezette bewaking en daartoe is er de G8 elke week: premier + 3 vicepremiers en 4 fractieleiders; jarenlange pleidooien voor dualisme blijkt tot het meest zuivere monisme te leiden.

D66 is opgericht om het politieke stelsel te veranderen, maar de hardnekkige weerstand tegen verandering van het stelsel, heeft D66 veranderd en gereduceerd tot een normale partij van netjes opgevoede en goed geschoolde burgers, die uiterst beleefd voor anderen de stoel aanschuiven en een “gaat u voor” houding innemen bij de beleidsvorming.

Een enkele keer liet Pechtold zich gaan en kwam de populist in hem even boven. Dat was toen hij een aanleiding zocht om zijn traditionele opwindings over Baudet en Wilders weer alle ruimte te geven; dat luchtte op, en daarbij kon ook nog een sneer naar Van Haersma Buma afgeschoten worden over diens “decentralisatie” van de samenwerking met de PVV.

Kortom een buitengewoon interessante middag in Herberg de Pol. Alleen jammer dat er geen directe vragen uit de zaal konden worden gesteld.

Pieter Fokkink, tekende op 16 september 1966 in op het Appèl en was o.a. de auteur van de eerste “Geschiedenis en

Achtergronden van d'66".